

ĎÁBLÍK

Elektronický měsíčník pro členy a přátele sdružení Calla • Číslo 126 • Vychází 22. prosince 2013

Milí čtenáři,

tenhle úvodník vzniká v budově zámecké rezidence nad vltavotýnským náměstím. Je středa druhého adventního týdne a mě sem přivedl prostý fakt, že – po ani ne tříleté pauze – JIKORD opět bodl. Tentokrát to odnesla trať Čičenice – Týn nad Vltavou: v sobotu 14. prosince tudy jedou osobní vlaky naposledy. Je to stejný příběh jako v r. 2011, kdy byla zlikvidována osobní doprava Dívčice – Netolice: jihočeský hejtman Jiří Zimola (ČSSD) obhájí nyní nečekaný krok (k němuž by dnes levicovní politici nesáhli nikde ve vyspělé Evropě) a jeho slova znějí jako zvonění na poplach: Osobními vlaky do/z Týna skoro nikdo nejezdí, kraj dosud ročně dotoval tuto trať 9 milionů korun, tržby činily 400 tisíc, zrušením vlaků a jejich nahrazením autobusy se ušetří 3,7 milionu. Obce na trati se však i pod tlakem takové kalkule bouří; protestují starosta vltavotýnský a temelínský, ale už je jim to houby platné. Tak se tedy podívejme podrobněji, jak ta zlořečená trať škodila.

Autobus Týn – České Budějovice (nebo zpět): 37 km, jízdní doba obvykle kolem 0:50 – 1:10 h; vlak Týn – ČB (nebo zpět; se snadným přestupem v Čičenicích): 51 km, hrubá jízdní doba v rozmezí 1:00 – 1:13 h. Zcela srovnatelné, možná by někdo řekl, že autobus o fous vede, ale problém je jinde. Například nemalý zákaznický segment představují studenti (ve vlaku se líp klábosí než v autobuse; ti ze zdravky nebo ekny sice kvůli poloze svých českobudějovických škol upřednostní bus, ale frekventanti průmyslovek na Dukelské nebo studenti leckterých fakult VŠ to mají z vlakáče stejně blízko/daleko jako z autobusáku). Ráno jedou z Čičenic do ČB čtyři vlaky, ale lokálka z Tejna má přípoj pouze na první a poslední z nich, s příjezdem do ČB v 5:56 a 7:59 (to není vtip!). Tyto spoje tím pádem nevyužijí ani dospěláci jedoucí do práce na osmou nebo devátou. Není těžké dospět k přesvědčení, že pracovníci JIKORDu nevyvinuli ani nejmenší snahu po opravdové koordinaci dopravy, ale rovnou – možná podle politického zadání – prostě škrkali. A jak dopadá slibovaná autobusová náhrada? Absolutně žádná změna k lepšímu.

Projel jsem se tedy dnes jedním z posledních vlaků Čičenice – Týn. Jel jediný motorový vůz a po celou dobu počet cestujících neklesl pod deset – takových tratí je v Čechách spousta. Nazpátek jsem použil autobus: byl obsazen naprosto stejně. JIKORD je ovšem při chuti: šušká se, že příště přijde na řadu železniční trať Strakonice – Blatná. Mám takový bláznivý nápad: kdyby někomu opravdu, ale OPRAVDU záleželo na udržení traťového provozu, byl by takový problém přitáhnout cestující zavedením speciálních slev (jako to ČD dělají v letní sezoně u rychlíků) a zřídít ve vlacích Wifi připojení? Když to dokáže nějaký Jančura... Loučím se s přáním spokojených vánočních svátků a rád bych přidal heslo Pavla Tigrida z dob, kdy jsme se ještě domnívali, že systém, na nějž kdysi reagoval on, byl nesrovnatelně horší než ten náš současný: Pevnou naději!

Tomáš Malina

V OBSAHU TAKÉ NAJDETE

Potvrzeno: kácení a jedovaté postřiky na Šumavě byly nezákonné	str. 3-5
Quo vadis, státní energetická koncepce?	str. 6
Nejen vánoční dárky s Callou i pro Callu	str. 15
Pozvánky na akce	str. 20

Králíci z klobouku a kozlové zahrádky

Stává se smutnou tradicí, že ministerstvo životního prostředí je jaksi do počtu a při koaličních vyjednáváních slouží jako odměna pro důležité partajníky ve stylu „dáme mu alespoň něco.“ Tak si na něm chladil žáhu stínový ministr průmyslu a bývalý místopředseda ODS Pavel Drobil, kterého po skandálu se Státním fondem životního prostředí vystřídal stranický kolega a současný místopředseda ODS Tomáš Chalupa. A naposledy statečně zachovává kontinuitu spáleného ministerstva Tomáš Podivínský, jediný lidovec ve vládě přátel a sponzorů Miloše Zemana, s partou Chalupových náměstků v zádech.

Ne že by alespoň některé strany neměly svoje experty na životní prostředí. V některých z nich fungují celé komise zabývající se touto tematikou, ČSSD má dokonce svoji ekologickou platformu jménem Zvonečník. Ve volebních programech se to jen hemží proklamacemi o zdravém životním prostředí, čistém vzduchu a přírodních skvostech naší krásné země. Málokdy se však stane, že by se stranický expert stal alespoň stínovým, když už ne skutečným ministrem životního prostředí.

Ministr životního prostředí pochopitelně nemusí být odborník v resortních záležitostech. Problematika, kterou ministerstvo řeší, je totiž tak široká, že se stejně nemůže vyznat ve všem. Pokud však do tohoto křesla usedne čistě politická figura, což se samozřejmě děje i v zahraničí, musí si kolem sebe postavit dobrý expertní tým, a to už od úrovně náměstků. A právě v tom poslední tři ministři trvale selhávali. Dlužno však podotknout, že to z jejich strany nebylo neumětelství, ale záměr.

Nelze se pak příliš divit, že nekonečné vyjednávání o nové vládě přináší pouze další kolo tahání kandidátů na ministra životního prostředí jako králíků z klobouku. Vnucuje se myšlenka, že na tento post lze nominovat prakticky kohokoli, jak čerstvě předvádí hnutí ANO. Babišovými kandidáty, jak prosáкло do médií, se stali jaderný inženýr a zaměstnanec jaderné elektrárny Temelín Jiří Tyc a exředitel (Babišovy) chemičky Lovochemie Richard Brabec, který pracuje pro Svaz chemického průmyslu. Inu – nejsou jako politici, makají. Takže jistě bude líp, pro chemický a jaderný průmysl zejména.

O tom, že oba zmínění pánové by byli v resortu životního prostředí v ukázkovém střetu zájmů, nemůže být pochyb. Stejně jako o tom, jaké (a čí) zájmy by na ministerstvu prosazovali. A co na to Andrej Babiš, který na finance či vnitro tlačí nestranické odborníky? Nejhorší na tom všem nakonec není, že se v našem Banánistánu může stát zahrádkem jakýkoli kozel. Nejhorší je, že se nad tím už nikdo, krom několika notorických kverulantů jako já, ani nepozastaví.

Jiří Řehounek

Zadejte úkol nové vládě

Hnutí DUHA připravilo kampaň, která si klade za cíl ovlivnit vyjednávání o programu nové vlády. Vytklo si za cíl prosadit do programového prohlášení vlády čtyři body – snížení závislosti ČR na fosilních palivech, zachování limitů těžby hnědého uhlí v severních Čechách, účinnou ochranu přírody v Národním parku Šumava a lepší recyklaci odpadů. Můžete se postavit za všechny čtyři cíle najednou nebo si vybrat jen některé. Jednoduchý návod jak a komu psát najdete na <http://hnutiduha.cz/aktualni-temata/zadejte-ukol-nove-vlade>.

Jiří Řehounek

„Je daleko lepší, když je ministrem někdo, kdo už něco reálně řídil, třeba chemičku, než nějaký akademik nebo pitomec, co nikdy nic pořádně nedělal.“
Jaroslav Faltýnek, poslanec ANO, Respekt, 16. 12. 2013 (reakce na novinářskou otázku ohledně nominace Richarda Brabce na post ministra ŽP)

„My se jednou asi z té demokracie poděláme, všichni. Jak jinak totiž vysvětlit to, že se tu k dálnici vyjadřuje jezevec, ekologický terorista a taky každý starosta chce mít výjezd... A proč nemáme dálnici mezi Ústím nad Labem a Lovosicemi? Wroclaví a Olomoucí? Ani Linec nemáme, Vídeň nemáme, nemáme prostě nic.“

Andrej Babiš, šéf AgroFERT a předseda hnutí ANO, z článku „Babiš soptí: K dálnici se dneska vyjadřuje i jezevec. Jednou se z té demokracie poděláme“ na <http://www.parlamentnilisty.cz>, 11. 5. 2013

„Pokud bychom zůstali jen u tradičních tužek a deštníků, tak byste se určitě neptali. A když se ptáte, tak se už o naší přírodě veřejně mluví a lidé se o ni budou intenzivněji a nadto i atraktivním způsobem zajímat. A dozvědí se mimo jiné i to, že o naše bobry a velké ptáky musíme vytrvale pečovat.“

Tomáš Jan Podivínský, ministr životního prostředí v demisi v reakci jako vysvětlení novinářům, že utratí peníze za nákup spodních kalhotek s potiskem bobra a slipů s kormoránem, lidovky.cz, 19. 12. 2013

Potvrzeno: kácení a jedovaté postřiky na Šumavě byly nezákonné

Ředitel šumavského národního parku Jiří Mánek (ODS) podal u soudu správní žalobu proti svým vlastním šéfům z ministerstva životního prostředí. Hnutí DUHA o tom informovala v dopise Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP). Ministerstvo životního prostředí totiž potvrdilo loňskou pokutu, kterou ČIŽP udělila současnému vedení NP za nezákonné kácení v oblasti Ptačího potoka a na dalších cenných místech, za použití jedovatých pesticidů a rušení vymírajících tetřevů porážáním a loupáním stromů přímo v místech, kde hnízdí. Ministerstvo v úředním rozhodnutí mj. napsalo, že Mánkovi lidé používají „schizofrenní argumentaci postrádající logiku“, že jejich důvody jsou „demagogické“, že „protiprávní jednání“ současných šéfů parku bylo „závažné“ a správa „nerespektovala upozornění vlastních odborníků“.

ČIŽP před měsícem udělila správě NP dokonce další pokutu. Vedení parku totiž navzdory opakovaně udělovaným sankcím vytrvale pokračuje v poškozování šumavské přírody. Hnutí DUHA poukázalo, že Mánkovo vedení NP platí opakované pokuty i soudní výlohy z peněz státního rozpočtu. V každé normální firmě musí v takových jednoznačných případech nahradit škodu ze svého zaměstnanci, kteří ji způsobili.

Skutečnost, že kácení pralesovitých horských smrčiny Ptačího potoka v roce 2011 bylo nezákonné, potvrdil úřad ombudsmana. ČIŽP posléze loni v srpnu udělila Mánkovým úředníkům souhrnnou pokutu za léta 2010 a 2011 ve výši 450 000 Kč. Důvodem bylo nejen kácení u Ptačího potoka, ale i na dalších místech, a také ilegální používání jedovatých pesticidů a porážení stromů v místech, kde vzácní tetřevi právě vyváděli kuřátka.

Současné vedení NP loni v listopadu také na celé čáře a s konečnou platností prohrálo soud s Hnutím DUHA týkající se předběžného opatření, které ekologické organizaci zakazovalo organizovat blokádu kácení. Vedení parku v létě 2011 vyvolalo rozsáhlé policejní manévry, při kterých proti ochráncům přírody bránícím přírodu i zákon násilně zasahovaly speciální jednotky a jež podle vyjádření policie stály cca 1 milion korun, aby se provedlo kácení, které bylo nelegální.

Ministerstvo životního prostředí nyní definitivně potvrdilo správnost pokuty za poškození vzácných horských lesů, ohrožení tetřevích kuřat a dalších vzácných zvířat. Pokutu snížilo na čtvrt milionu korun, protože mezitím uplynula promlčecí lhůta deliktů spáchaných v roce 2010 a pokuty za jednotlivé nezákonné činnosti není možné sčítat. Uvádí však, že „posoudil[o] protiprávní jednání Správy jako závažné z těchto důvodů:

- Správa... by měla respektovat zákon o ochraně přírody a krajiny přinejmenším stejně, jako to... v národním parku očekává a vyžaduje od ostatních subjektů, které zde působí nebo se zde pohybují....
- Správa při provádění zásahů nerespektovala upozornění vlastních odborníků ...
- Správa se dopustila ... protiprávních jednání, která naplnila více skutky v různých obdobích a v různých územích národního parku.
- Správa použila biocidy na ošetření více než 7 000 ks obranných zařízení (lapáků a trojnožek) předtím, než bylo rozhodnuto o její žádosti o povolení výjimky.
- Objektem protiprávního jednání Správy byl tetřev hlušec a jeho biotop, tedy kriticky ohrožený druh živočicha ...a to i v době hnízdění a odchovu mláďat ...
- Správě již byla za rušení tetřeva hlušce bez vydané výjimky pravomocně uložena pokuta rozhodnutím ČIŽP z 10.10.2007“

Ministerstvo životního prostředí v rozhodnutí ostře odmítlo výmluvy vedení NP, kterými se snažilo nezákonné postupy obhajovat. K některým námitkám Mánkových úředníků například uvádí: „Nelze než konstatovat, že jde o schizofrenní argumentaci postrádající logiku, již odvolací orgán proto vnímá jako účelovou“. Jinde označilo MŽP námitky správy NP jako demagogické či přesvědčivě prokazuje, že správa parku v odvolání neuviedla pravdivé informace .

„Šéfování ředitele Jiřího Mánka z ODS šumavskému národnímu parku dosáhlo tragikomických rozměrů. Opakovaně nechává těžařské firmy poškozovat vzácnou a nádhernou šumavskou přírodu, prohrává soudy, dostává pokuty, které pak platí ze státních peněz. Toto absurdní divadlo začalo pod taktovkou ministrů z ODS před třemi lety a pokračuje za Zemanovy vlády beze změny dál. Dosavadním vrcholným číslem pana Mánka je nynější žaloba na jeho nadřazené na ministerstvu životního prostředí za to, že pokutu za prokázané porušování zákonů potvrdilo. Proč nechává ministr ve funkci člověka, který opakovaně porušuje zákony, ničí chráněnou přírodu, připravuje NP o velké peníze na pokutách a poškozuje dobré jméno NP

doma i v zahraničí? Řídí ministr ředitele – anebo se řítí ředitel jako neřízená střela neznámo kam?“ komentoval poslední dění na Šumavě Jaromír Bláha z Hnutí DUHA.

Tiskovou zprávu Hnutí DUHA upravil Jiří Řehounek

Soud: Policie měla účastníky blokády na Šumavě chránit

Úkolem policie při blokádě v Národním parku Šumava před dvěma lety bylo nejprve posoudit zákonnost těžby. Pokud nezjistila, že kácení bylo v souladu se zákonem, měla poskytnout účastníkům blokády ochranu a zastavit jejich ohrožování a nikoliv proti nim zasahovat. K takovému závěru včera dospěl Krajský soud v Plzni, který dal za pravdu žalobci, přírodovědci Mojžířu Vlašínovi.

Podle soudce měla policie vyhodnotit při respektování uvedeného principu, že šlo o shromáždění. V případě, že pak docházelo k ohrožení života a zdraví účastníků, měla posoudit, zda to, co narušuje jejich bezpečí, je zákonnou činností. Soudce naznačil, že nebylo nic složitějšího zjistit, že kácení nebylo řádně povoleno – stačilo nahlédnout do příslušného zákona.

„Policie selhala v tom, že opakovaná upozornění účastníků blokády na nezákonnost těžby i jejich trestní oznámení ignorovala a chránila nezákonnou těžbu,“ uvádí k případu právnička Ligy lidských práv Zuzana Candigliota, která žalobce na jednání zastupovala. Ministerstvo životního prostředí

následně [uložilo](#) Správě Národního parku za škodlivé zásahy a zakázané činnosti v parku pokutu ve výši 250.000 Kč.

Předseda senátu Alexandr Krysl své ústní odůvodnění rozsudku postavil na judikatuře Evropského soudu pro lidská práva, která vychází z principu bezformálnosti shromáždění. To znamená, že pro posouzení, zda šlo o shromáždění, není důležitá forma, ale její smysl a časová a místní souvislost. V tomto případě forma shromáždění právě časově i místně reagovala na těžbu.

„Při zásazích proti pokojné demonstraci mě policisté zklamali svoji neprofesionalitou. Přesto, že jsem je opakovaně do protokolu upozorňoval, že kácení je ilegální, nebrali na to ohled. To, že se policisté neumí za svoji chybu omluvit, svědčí o tom, že nic nepochopili,“ řekl k rozsudku žalobce Mojžíř Vlašín.

Soudce uvedl, že rozsudek je i poučením pro policii, jak se chovat v podobné situaci příště, neboť v této oblasti zatím není dost české judikatury. Policie nejspíš proti rozsudku podá kasační stížnost, takže jej bude znovu přezkoumávat Nejvyšší správní soud. Soud vyhotoví písemný rozsudek do měsíce a jeho doručením účastníkům nabude právní moci.

[Tisková zpráva Ligy lidských práv](#)

www.energetickakoncepce.cz

Quo vadis, státní energetická koncepce?

Ministerstvo průmyslu a obchodu připravilo koncept, jak má vypadat česká energetika v roce 2040. Na základě výsledků první fáze připomínkování návrhu v procesu posuzování vlivů na životní prostředí (SEA) byla zveřejněna upravená verze návrhu [Aktualizace státní energetické koncepce ČR](#) a [vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí](#).

Ministerstvo ale stále nerespektuje zákonný požadavek na důkladné posouzení více variant a stále prosazuje jen svoji vizi naší narůstající závislosti na jádru a fosilních palivech bez potřebné modernizace české energetiky. Ekologické organizace proto požadují, aby ministerstvo životního prostředí vrátilo koncepci ministerstvu průmyslu k přepracování.

Připomínkování obou představených materiálů bylo ukončeno 13. prosince 2013. Celkem bylo ministerstvu přes webový portál nevládních organizací, na němž najdete nejdůležitější výhrady, odesláno 2503 připomínek. Calla podala i podrobnější připomínky vlastní.

Ve spolupráci se Centrem pro dopravu a energetiku jsme také připravily veřejnosti volně přístupnou debatu pod názvem „Quo vadis, státní energetická koncepce?“, která se uskutečnila 5. prosince od 16 do 19 hodin hodin v Domě techniků na Novotného lávce v Praze. V panelu vystoupila Lenka Kovačová z Ministerstva průmyslu a obchodu, Petr Vymazal z firmy Amec s.r.o., která provedla environmentální zhodnocení, ekonom Jan Ondřích z Candole Partners, analytik J&T Michal Šnobl, energetický analytik Martin Sedlák z Aliance pro energetickou soběstačnost a Jan Rovenský z Greenpeace ČR. Zúčastnilo se před

sedmdesát zájemců, jejichž diskusi nedokázal omezený tříhodinový čas uspokojit. Co zaznělo si můžete přečíst ve shrnujícím [článku na TZB-info](#), kde najdete i videozáznam. Připomínky vzešlé z debaty s veřejností byly zpracovány a předány Ministerstvu životního prostředí.

O tom, jakým způsobem ministerstvo zohlednilo vše, co mu od nevládních organizací i veřejnosti dorazilo se dozvíme brzy. Pokud nebude koncepce vrácena k přepracování nebo nový ministr nepřinese jinou, měla by jít tato do vlády v prvním čtvrtletí roku 2014.

Edvard Sequens

Mezinárodní energetická agentura: Dotace pro fosilní paliva překročily 500 miliard dolarů ročně a měly by skončit

Státní podpora fosilních paliv opět vzrostla: Loni již na 544 miliard dolarů ročně. Obnovitelné zdroje zajišťují čím dál více energie, i když výdaje na jejich podporu jsou pětikrát nižší – kolem 100 miliard dolarů. Uvedla to Mezinárodní energetická agentura (IEA) v prestižní zprávě [World Energy Outlook](#).

Další klíčová sdělení zprávy:

- nacházíme se v éře stabilně vysokých cen ropy, jaká nemá v historii období
- těžba lehké ropy (zejména v USA) snižuje význam Blízkého východu na globálním trhu

- rozdíly v cenách zemního plynu (v Evropě vysoká a v USA nízká) budou přetrvávat [2]
- 2/3 potenciálu energetických úspor nejsou stále vyčerpány
- IEA upozorňuje, že snaha zvýšit konkurenceschopnost ekonomiky neznamena přestat snižovat emise skleníkových plynů
- IEA identifikuje čtyři pragmatická řešení pro zvýšení konkurenceschopnosti a současné snížení emisí: zvyšování energetické efektivity, omezení výstavby a provozování neefektivních uhelných elektráren, minimalizaci úniku metanu při těžbě ropy a zemního plynu a ukončení státních dotací pro fosilní paliva
- IEA doporučuje státům rozvíjet výrobu domácí čisté energie a zvýšit podporu až na 220 miliard dolarů v roce 2035 (což je stále méně než polovina současných dotací pro fosilní energii)

Také ČR by se měla řídit zmíněnými doporučeními. Dotace do fosilních paliv činí u nás téměř 7 miliard korun ročně [4]. Energetická náročnost – podobně průmyslové – německé ekonomiky je o 30 % menší než naše [5]. Z české ekonomiky odeče za dovoz ropy ročně 115 miliard korun (zejména do nedemokratických režimů v Rusku, Ázerbájdžánu a Kazachstánu).

Zpráva World Energy Outlook je každoroční a nejzásadnější publikace IEA, která je široce uznávaná jako stěžejní zdroj pro globální energetické analýzy a scénáře. IEA byla založena OECD a sdružuje 28 států (včetně České republiky) a zabývá se zejména energetickou bezpečností a ekonomickým rozvojem. Jedná se poměrně konzervativní instituci, jejíž názory nelze považovat za environmentálně orientované.

Tiskovou zprávu Hnutí DUHA upravil Edvard Sequens

Klimatický summit v uhelném Polsku

Listopadová konference ve Varšavě, další z každoročních klimatických vyjednávání OSN, měla představovat jeden z milníků na cestě k uzavření nové globální dohody. V klíčových otázkách však důležitý posun nepřinesla.

Jednotlivé státy nebyly schopné představit jasný cíl pro snižování emisí ani konkrétní částku, kterou jsou ochotny přispívat chudým zemím, aby se mohly vyrovnat s dopady měnícího se klimatu. Vůli k přijetí ambicióznější dohody neukázaly ani bohaté ani velké rozvíjející se státy, jejichž postoj je klíčový pro přijetí globální dohody. Japonsko, Austrálie a Nový Zéland své dříve ohlášené

závazky dokonce snížily a tak se nepodařilo přimět ostatní velké průmyslové hráče jako USA a EU, aby své ambice do roku 2020 navýšily.

Svůj dřívější závazek přispívat chudým zemím na adaptaci na měnící se podmínky rozvinuté státy v plné výši (tedy 100 miliard dolarů ročně v roce 2020) sice potvrdily, ale už se nedohodly na střednědobých milnících, které by pomohly zajistit, že se objem financí do roku 2020 skutečně na slíbenou částku navýší.

I přes to, že Mezivládní panel pro změnu klimatu (IPCC) prostřednictvím své Páté hodnotící zprávy vyzval 2 měsíce před konferencí k razantnímu snižování emisí skleníkových plynů, a přesně se začátkem summitu se přes Filipíny přehnal nejsilnější tajfun, jaký jsme kdy naměřili, uvnitř jednacích místností na varšavském stadionu to nebylo znát.

Na cestě k přijetí nové globální dohody o ochraně klimatu, která má být schválena na pařížské konferenci v roce 2015, se státy posunuly jen minimálně. Zkušenosti z krachu jednání v Kodani ukazují,

že při přípravě nové globální dohody není možné čekat s vyřešením klíčových otázek na poslední chvíli. Jeden z hlavních úkolů, které varšavská konference měla, bylo stanovit konkrétní kroky, které za dva roky vyústí ve schválení textu. Závazky, které mají jednotlivé státy předložit, je potřeba v předstihu zhodnotit a podle potřeby navýšit tak, aby celkové množství odpovídalo potřebné rychlosti pro snižování emisí, kterou doporučují vědci IPCC. Povedlo se však naprosté minimum: dát státům za domácí úkol, aby si svoje národní závazky připravili. Progresivní státy požadovaly, aby bylo stanoveno konkrétní datum v průběhu roku 2014, dokdy tak všichni musejí učinit. Místo toho se státy pouze dohodly, že nové závazky oznámí v roce 2015 „dostatečně včas“ před pařížskou konferencí.

Jako každý rok provázela jednání i řada happeningů a protestů. Poprvé v historii však velké ekologické organizace opustily jednací sál dva dny před koncem konference na protest proti podkopávání jednání největšími znečišťovateli a fosilním průmyslem i lobby, kteří ovlivňovali konferenci přímo na místě. Jiří Jeřábek z Greenpeace řekl: „Příliš mnoho vlád, na Severu i Jihu, blokuje uzavření nové dohody o ochraně klimatu a raději vychází vstříc uhelnému a ropnému průmyslu. Zásoby fosilních paliv by ale měly zůstat v zemi. Čistá energie, která nám umožní odstranit naši závislost na špinavých zdrojích, je k dispozici už dnes, a to v ekonomicky i technicky dostupné podobě.“

Barbora Urbanová, Centrum pro dopravu a energetiku

Průzkumná území pro úložiště v rozporu se zákonem

Vláda v demisi schválila plán činnosti Správy úložišť radioaktivních odpadů (SÚRAO) na rok 2014, čímž se pokouší zlegalizovat dosavadní postup při hledání místa pro hlubinné úložiště vyhořelého jaderného paliva. V letošním roce totiž SÚRAO prostřednictvím státního podniku DIAMO a družstva GEOMIN požádalo ministerstvo životního prostředí o stanovení průzkumných území ve všech momentálně sedmi vybraných lokalitách. V obdobném plánu pro rok 2013, který vloni přijala vláda, totiž SÚRAO podmínilo podání žádostí předchozím písemným souhlasem obcí. Správa se ale rozhodla o souhlasy obcí neusilovat a zahájit průzkumy proti jejich vůli.

Calla se účastní všech probíhajících povolovacích řízení, které mají otevřít cestu průzkumům. Kromě výše zmíněné nezákonnosti namítá zejména:

- v řadě obcí, na jejichž katastrech mají být provedeny průzkumy, se občané v místních referendech vyslovili proti umístění úložiště [2], proto by průzkumy byly v rozporu s ochrannou veřejného zájmu místních komunit. Průzkumy k úložišti jednoznačně směřují, již v roce 2025 má být rozhodnuto o finálních lokalitách.
- nejsou nastavena kritéria, podle kterých bude SÚRAO hodnotit zvažované lokality za účelem výběru nejperspektivnějších, výběrové řízení na vypracování takových kritérií bylo teprve zahájeno [3]. Přitom již do konce roku 2015 má být rozhodnuto o zúžení počtu lokalit na čtyři.

Ministerstvo průmyslu a obchodu přestalo brát ohled na názory obyvatel dotčených obcí a odmítlo se zabývat návrhy jím zřízené Pracovní skupiny pro dialog o úložišti na potřebnou změnu nevyhovující legislativy. Obce už deset let iniciativně usilují o změnu zákonů, která by po vzoru zahraničních zkušeností zavedla možnost spolurozhodovat o výběru místa pro výstavbu úložiště. Dnešní realita totiž neodpovídá ani evropské legislativě a Aarhuské úmluvě.

Starostové 131 měst a obcí a dále zástupci 29 neziskových organizací zejména z vybraných lokalit v reakci na změněný postup státu v březnu 2013 odeslali ministrům a dalším politikům výzvu „[K hlubinnému úložišti férově](#)“. Dodnes není respektována.

Je potřeba odmítat všechny nedemokratické přístupy, kdy se rozhoduje o projektech s vážnými dopady do života obcí navzdory názoru jejich obyvatel. Jaderný průmysl se pouze snaží dokázat, že vyhořelé palivo není problém. Opak je pravdou a pokud dnes upřednostníme netransparentní postupy, jak chceme garantovat bezpečnost úložiště pro další stovky generací?

Edvard Sequens

Cena Slunce a svoboda za rok 2013

Česko-rakouský protijaderný spolek „Společně za slunce a svobodu“ mohl také letos, tradičně v měsíci listopadu, předat cenu uznání za příkladnou přeshraniční práci v oblasti životního prostředí a kultury. Byly vyznamenány iniciativy z Rakouska a České republiky. Hlavní cenu tvoří akcie firem WEB a Windkraft Simonsfeld, které provozují především větrné elektrárny. Cena je financována především příjmy z jazykových kurzů, které spolek každoročně pořádá za podpory učitelů, vyučujících dobrovolně bez nároku na honorář.

Letošní nositele ceny spojuje fakt, že se ve své zemi zasazují o záchranu historicky osídleného místa, jehož existence je, byť ze zcela rozdílných důvodů, ohrožena.

Český laureát pan starosta Miroslav Panuška stojí v čele jedné z téměř deseti českých obcí, jejichž území byla vytipována jako možná úložiště jaderného odpadu. Pokud by byla jeho obec vybrána, zmizí z povrchu zemského. Malá západočeská obec Maňovice se již léta proti takovému osudu brání a svým houževnatým odporem (např. obecním referendem, ve kterém při 98% účasti vyslovili obyvatelé 100% nesouhlas s úložištěm, protestními pochody...), nutí úředníky státní správy, aby brali v potaz vůli občanů a aby se do hloubky zabývali problematikou jaderné energie. Obec dala jasně najevo, že se nedá uplatit ani velkorysou nabídkou na finanční kompenzace.

Rakouští laureáti Erich Altmann (Stadlberg u Karelstiftu), stejně jako Maria a Josef Mülleder (Engerwitzdorf, narození na území obce Pohoří / Buchers), převzali cenu jakožto zástupci svých spolků, které se zasazují o zachování cenného kulturního dědictví bývalé české obce Pohoří/Buchers. Důležitou roli v jejich úsilí hraje práce s historickými dokumenty (kroniky, paměti) a společenská setkání v nedalekém rakouském Stadlbergu. Členové oceněných spolků již léta mimo jiné usilují o obnovu zříceného kostela v Pohoří a za tímto účelem zde organizují kulturní akce na velmi vysoké úrovni.

V obou případech se ocenění zasazují o záchranu domova, ohroženého tendencemi, které lze označit za totalitní. V prvním případě skladem vyhořelého jaderného paliva, ve druhém pak poválečnými událostmi. Za účelem zdůraznění přeshraničního aspektu poskytne spolek Slunce a svoboda nositelům ceny z obou zemí na dobu jednoho roku 35 vybraných knih, které by měly umožnit současným i bývalým obyvatelům v okolí Maňovic a Pohoří dovědět se více o sobě navzájem ve svých rodných jazycích. Počet knih nebyl zvolen náhodně. Má připomenout jeden z demokratických milníků v dějinách Rakouska,

neboť právě před 35 lety proběhlo úspěšné lidové hlasování proti uvedení jaderné elektrárny Zwentendorf do provozu. Letošní udělení ceny se konalo symbolicky dne 17. listopadu, kdy slaví Česká republika státní svátek. V tento den roku 1989 se s konečnou platností rozpadl tehdejší komunistický režim a 17. listopad se tak pro Čechy stal historickým milníkem na jejich cestě k demokracii.

Spolek Slunce a svoboda (www.sonneundfreiheit.eu) vznikl v souvislosti s odporem proti Jaderné elektrárně Temelín.

Bernhard Riepl

INFO ATOM TV

V měsíci prosinci 2013 se na internetu objevily první dva dokumentární pořady, které se snaží zachytit aktuální dění v energetice. Pořady připravuje občanské sdružení Pravoslavná akademie Vilémov v rámci Centra pro aplikaci obnovitelných zdrojů energie, pod názvem [INFO ATOM TV](#).

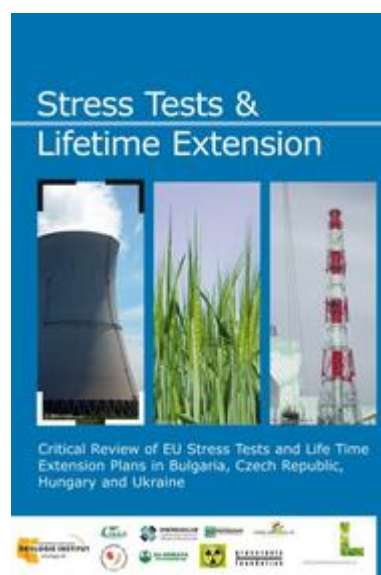
První dva díly přibližují zejména aktuální politické dění kolem energetiky v České republice a některé významné události, které mají dopad na energetický sektor v Evropě i celosvětově. Součástí pořadů je kromě řady zpráv i představení osobností ekologické scény, které se energetickým tématem zabývají. Nechybí ani seznámení diváků s některými energetickými technologiemi. Důležitou součástí pořadů je komentář k aktuálnímu dění kolem Temelína. Občanské sdružení Pravoslavná akademie Vilémov je v dokumentárních pořadech INFO ATOM TV kritické jak k pokusům o rozšiřování atomových elektráren ve střední Evropě, tak také k nedávným snahám některých českých politiků o prolomení těžebních limitů hnědého uhlí.

[Pravoslavná akademie](#) se v minulosti stala známou díky stavbě a provozování několika demonstračních zařízení využívajících obnovitelné zdroje energie. Akademie pořádala již v minulosti řadu vzdělávacích a osvětových programů týkajících se problematiky životního prostředí a problematiky role církve v současné společnosti.

Jaroslav Bajer

VYŠLO

Zátěžové testy a prodlužování provozu

V srpnu 2013 byla za přispění nevládních organizací střední a východní Evropy vypracována publikace „Stress test & Lifetime extension“. Je zaměřena na problematiku případného možného prodlužování provozu jaderných elektráren v souvislosti s procedurou tzv. stress testů a z ní vyplývajících požadavků na vyšší standardy jaderné bezpečnosti.

Havárie v japonské Fukušimě byla právě výsledkem celé řady pochybení v oblasti jaderné bezpečnosti a její kontroly ze strany dozorujících orgánů. Evropská unie přijala jako odpověď na fukušimskou havárii proceduru tzv. stress testů v naději, že to povede ke zvýšení jaderné bezpečnosti v evropských jaderných elektrárnách. Ukázalo se však, že některé státy přistoupily k proceduře spíše jako k papírové formalitě, než k přijetí konkrétních opatření.

Patří k nim bohužel i Česká republika, kde jsou doporučení ke zvýšení jaderné bezpečnosti na jaderné elektrárně Dukovany více méně ignorována, jsou pouze „oprašována“ již stará řešení bezpečnostních

problémů.

Obecně se provozovatelé jaderných elektráren spoléhají na „kouzelné“ řešení pro případ jaderné havárie: mobilní prostředky k jejímu zvládnutí. Ty se dají snadno skladovat a jejich použití se dá relativně snadno plánovat. Je to také daleko levnější řešení, než zavádění složitých technických opatření v jaderné elektrárně samotné.

To ale určitě není ta lekce, kterou jsme se měli po fukušimských událostech naučit. To, co jsme si měli z událostí v Japonsku odnést, bylo, že na každé evropské jaderné elektrárně může kdykoli dojít k závažné havárii. Přijatá bezpečnostní opatření by tomuto riziku měla odpovídat.

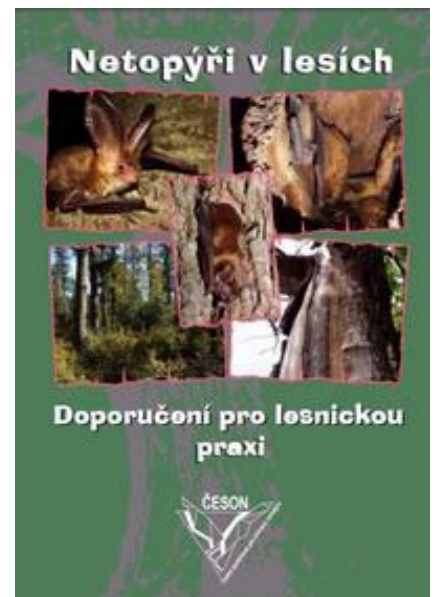
Monika Machová Wittingerová, sdružení Jihočeské matky

Netopýři v lesích

Česká společnost pro ochranu netopýřů (ČESON) vydala publikaci „Netopýři v lesích: doporučení pro lesnickou praxi“, kterou napsali zooložka Eva Cepáková a lesník Libor Hort. Na čtyřiapadesáti stránkách čtenáře postupně seznamuje se životem lesních netopýřů, důvody jejich ochrany a lesním hospodařením šetrným k netopýřům. Další kapitoly se věnují také ochraně netopýřů ve stromech rostoucích mimo les a netopýřím budkám. Protože jde o praktickou příručku, nechybí na jejím konci také obsáhlý seznam literatury, která se vztahuje k tématu publikace, a důležité kontakty. Knihu doprovází poměrně obsáhlý soubor fotografií netopýřů, jejich biotopů a úkrytů.

Publikaci lze objednat přímo u ČESONU (tel. 728984767, e-mail netopyr@ceson.org) nebo [stáhnout](#). Pro vážné zájemce bude k dispozici také v kanceláři Cally.

Jiří Řehounek

BŘEHULE ŘÍČNÍ – PTÁK ROKU 2013

Pomozte nám s ochranou břehulí

O našem projektu břehulích adopcí jsme toho už letos napsali v Ďáblíku dost. I vzhledem k tomu, že břehule byla letos Českou společností ornitologickou vyhlášena Ptákem roku. Je ale několik možností, jak nám s ochranou břehulí pomoci jinak než finančním příspěvkem.

Tady jsou některé z nich:

- Můžete šířit informace o projektu „Adoptujte břehuli“ e-mailem, na svém webu, blogu nebo Facebookové stránce. Pro vás web vám také můžeme poslat banner.
- Pomozte nám sledovat hnízdiště břehulí v hnízdní sezóně. Stačí si vybrat jednu z našich pískoven, kterou máte nejbližší nebo kolem ní často jezdíte, čas od času se na ní zastavit a třeba vyfotografovat hnízdní stěnu. Za jakékoli údaje budeme rádi, protože v sezóně nestíháme objíždět lokality často.
- Pomozte nám najít hnízdiště, o kterých nevíme. Nápadná hnízdiště v pískovnách jsou většinou velká a známá. Ale břehule hnízdí třeba i v drenážních trubkách nebo v dočasných deponiích zeminy. Právě tato dočasná hnízdiště se špatně hledají a kolonie v nich mohou být rychle zničeny

v nevhodnou dobu. Když se o nich včas dozvíme, můžeme zajistit jejich zachování do konce hnízdního období.

- Pokud znáte majitele vhodné pískovny, můžete nám pomoci s jednáním. V mnoha případech péče o hnízdní stěny ztroskotá právě na majitelích pozemků.
- Máte vlastní fotografie břehulí? Pak budeme rádi, pokud nám je dovolíte využít na našem webu, v Ďáblíku nebo pro média.

K propagaci našeho projektu můžete využít také čerstvou [reportáž České televize](#). Pokud budete mít jakékoli dotazy, pište je na RehounekJ@seznam.cz.

Jiří Řehounek

Podrobnosti na www.calla.cz/brehule.

Jak prosadit přírodě blízkou obnovu těžebního prostoru?

Tak přesně tuhle otázku dostávám poměrně často. Všem už je dost jasné, že věcně není v tématu přírodě blízké (ekologické) obnovy po těžbě co řešit. Spontánní sukcese (samovolný vývoj) funguje, stojí řádově méně peněz, vede ke vzniku zajímavých a vzácných stanovišť a poskytuje prostor pro ohrožené druhy. Klasické lesnické nebo zemědělské rekultivace naproti tomu vytvářejí nepříliš užitková pole a louky, nebo borové plantáže a jakákoli zajímavá a vzácná stanoviště nenávratně likvidují, a to včetně ohrožených druhů.

Překážky pro moderní způsoby obnovy území narušených území jsou tedy nejčastěji legislativního rázu, případně souvisí se stereotypním uvažováním některých úředníků nebo institucí. Text o možnostech překonání těchto překážek jsem chtěl dát dohromady už dávno, ale vždycky to ztroskotalo na nedostatku času. Podnět pro sepsání mi tak dali až kolegové z Fóra ochrany přírody, kteří připravili na svém webu sekci Legislativa. Velký podíl na jeho vzniku pak měli také Miroslav Hátle a Klára Řehouňková, kteří poskytli materiály pro jeho přípravu a celý text také pečlivě pročetli a připomínkovali. Výsledek si mohou zájemci [přečíst zde](#).

Pro úplnost je vhodné dodat, že nejde o jediný správný návod, protože houšť paragrafů je opravdu neprostupná a výklady se různí. Další informace k tématu naleznou zájemci i v metodice autorů kolem kolegy Tomáše Gremlici s názvem [„Využívání přirozené a usměrňované ekologické sukcese při rekultivacích území dotčených těžbou nerostných surovin“](#).

Zkrátka a dobře – než se naše zákony změní, aby zrovnoprávnily přírodě blízké způsoby obnovy s těmi zavedenými, musíme se pohybovat v mantinelech, které nám současná legislativa postavila do cesty. Záleží na okolnostech, který z možných přístupů při prosazení šetrnější rekultivace zvolíme. Naštěstí však situace není zdaleka tak beznadějná, jak by se mohlo na první pohled zdát.

Jiří Řehounek

Zimní příkrmování ptáků

Mnoho ptačích druhů, které se u nás vyskytují, během podzimu odlétá do oblastí s příznivějším podnebím a s dostatkem potravy. Ptáci zůstávající u nás přes zimu rádi přijmou, především za tuhých zim se silnými mrazy a vysokou sněhovou pokrývkou, pomoc ze strany člověka ve formě příkrmování. Nejrozšířenější a nejznámější je příkrmování na krmítku i když způsobů, jak ptáky příkrmovat, je podstatně více.

Nejvhodnějším a nejdostupnějším materiálem pro výrobu krmítka je dřevo, ale pro vytvoření jeho jednotlivých částí, zejména stříšky, můžeme použít i kov nebo umělých hmot. Vhodná jsou především tzv. automatická (samosypná) krmítka. Na velikosti a tvaru krmítka nezáleží - mělo by být spíše větší a prostornější, aby umožnilo konzumovat potravu i větším ptačím druhům (např. kosům). Důležitá je především dostatečně velká stříška, která chrání předkládanou potravu před vlhkem a sněhem. Základnu, na niž předkládáme potravu, je nutno opatřit nízkým zábradlím (asi 2 cm), aby vítr nesmetl potravu na zem. Vyrobene krmítko umístíme na volném prostranství na klidném a přehledném místě, minimálně 1,5 metru nad zemí a alespoň 2 m od nejbližšího stromu. Na stromě je dobré krmítko zavěsit pomocí drátu nebo provázku za větev. Tímto opatřením předejdeme napadení ptáků toulavou kočkou nebo kunou.

Tzv. tukové krmítko zhotovíme z převráceného květináče, poloviny skořápky kokosového ořechu nebo borové či smrkové šišky. Květináč zalijeme tukovou směsí (rozehřátý tuk se semínky či drcenými ořechy) a necháme vychladnout a ztuhnout, šišku do této směsi namočíme. Vyvěšujeme na místa, na která nesvítí slunce, aby se tuk nerozpustil.

Pro zrnožravé ptáky sbírající potravu na zemi (strnadi, pěnkavy) je možné vytvořit tzv. stříškový zásyp. Jde o dřevěnou stříšku rozměrů přibližně 1x1 m, kterou umístíme na čtyři kůly, přední kůly asi 60-80 cm vysoké, zadní jen 20 cm, případně stříška může sahat až na zem. Budujeme opět na místě chráněném proti nepříznivým klimatickým vlivům a dostatečně přehledném.

Z potravin konzumovaných lidmi můžeme ptákům nabídnout ovesné vločky, strouhanou housku (ne slanou!), maso (nakrájené na kousky), strouhanou mrkev, tvaroh, vnitřní sádlo nebo lůj. Použít můžeme i jakákoliv semena (slunečnice, proso, konopí, mák, lněné semínko, řepka), velice vhodná jsou drcená jádra vlašských a lískových ořechů. V obchodech lze zakoupit přímo speciální míchané směsi pro krmení ptáků. V přírodě můžeme nasbírat různé plody a bobule: jeřabiny, plody bezu černého, hlohu, rakytníku, břechťanu či svídy, semínka bodláků apod. Ideálním krmivem do zásypu je tzv. zadina - odpad od mlátiček a čističek obilí, obsahující především semena plevelů. S krmením můžeme začít již začátkem listopadu. Krmivo podáváme pravidelně, zpočátku menší dávky. Za mrazů a při vyšší sněhové pokrývce je žádoucí dávky zvyšovat. Příkrmovat můžeme až do konce března.

Potrava předkládaná ptákům na krmítko by měla být kvalitní a nezkažená. V žádném případě nesmíme dopustit, abychom se prostřednictvím krmítka zbavovali kuchyňského odpadu a zbytků. Takováto potrava totiž ptákům způsobuje značné zažívací potíže a může vést až k jejich úhynu. Ptáky nikdy nekrmíme těstovinami, slanými, kořeněnými a uzenými výrobky ani přepáleným lojem!

Jaroslav Cepák & Petr Voříšek (převzato z webu ČSO, redakčně kráceno)

Dálnice D1 se stala osudnou pro migrujícího rysa

Na počátku října byl na dálnici D1 na Pelhřimovsku nalezen mrtvý rys. Místo srážky leží na osmdesátém kilometru dálnice směrem na Brno nedaleko obce Koberovice u Humpolce. Odborníci nyní zjišťují, odkud se tam rys mohl zatoulat. Příklad znovu otvírá otázku, jak při stavbě a rekonstrukcích silnic pamatovat na zvířata, která potřebují procházet volnou krajinou.

Rysa vyzvedli pracovníci Záchrané stanice pro živočichy ČSOP Vlašim. Ti jej předali Agentuře ochrany přírody a krajiny ČR, která nyní o zvířeti zjišťuje další údaje. Podle dostupných informací se nejspíš jednalo o dospělého migrujícího jedince. Odborníci by mohli mimo jiné zjistit, odkud zvíře pocházelo. Jednou z hypotéz je, že se jednalo o rysa z šumavsko-bavorsko-rakouské populace, který se rozhodl hledat nové teritorium hlouběji ve vnitrozemí a při svých potulkách narazil až na naši největší dálnici. Takové „výlety“ nejsou pro rysy nic neobvyklého. Šumavští rysy se koncem devadesátých let objevovali například i v Brdech a letos se pracovníkům projektu Trans-Lynx podařilo zmapovat pohyb zvířete, které urazilo úctyhodných 111 km z Rakouska do Blanského lesa.

Nešetrně postavené dálnice jsou pro velké savce často nepřekonatelnou bariéru. Alespoň částečně pomoci by mohly například dobře navržené zelené mosty, které zvířatům umožňují silnice překonat. V ČR ale Ředitelství silnic a dálnic staví ekodukty často bez konzultace s odborníky na zcela nelogických místech (například na pražském vnějším okruhu), a naopak v lokalitách, kde je jejich význam pro migraci velkých zvířat nesporný, chybí politická vůle či finance na jejich realizaci.

Dálnice D1 je jednou z největších bariér pro savce v rámci celé ČR. Vedle rysů se ji pokoušejí překročit například i losi. Známy je případ z června roku 2001, kdy se migrující los několik dní neúspěšně snažil dálnici překonat. Nakonec musel být uspán a následně převezen na druhou stranu. Zlepšení by mohla přinést dohoda o modernizaci D1, kterou v květnu loňského roku podepsalo ministerstvo životního prostředí s protějšky z rezortu dopravy. Ta bude zahrnovat výstavbu dvou nových „zelených mostů“ a úpravu několika stávajících tak, aby zvířata mohla bezpečně překonat komunikaci.

„Fotografie sraženého rysa jsme poslali kolegům z bavorského Luchsprojektu a z rakouského Luchsprojekt Österreich Nordwest, kteří je porovnají se svými záznamy z fotopastí. Mohli by tak pomoci určit, zda se šelma někdy dříve objevila také na jejich území, a případně kde se rys pohyboval, než se neúspěšně pokusil překonat dálnici,“ uvedla k případu Tereza Mináriková, koordinátora projektu Trans-Lynx z organizace ALKA Wildlife.

"Mluvil jsem s pracovníky střediska správy a údržby dálnic, kteří zajišťovali odvoz rysa, a byl jsem taky na místě srážky. Po zhodnocení všech okolností je myslím jisté, že rys přicházel od jihu podle Želivky. Příklad jen potvrzuje, že dálnice D1 je skutečně nejvýznamnější migrační bariérou v celé ČR. Byla totiž stavěná v době, kdy se problém průchodnosti pro živočichy vůbec neřešil. Probíhající modernizace dává ale šanci na zlepšení. Celá dálnice by měla být nově oplocená a na vybraných místech by mělo být dle Generální dohody uzavřené mezi MD a MŽP zřízeno pět nových bezpečných průchodů pro živočichy. Toto řešení sice nenaplní současné standardy pro stavby nových dálnic, určitě ale přinese zásadní zlepšení současné neutěšené situace,“ řekl vedoucí Správy CHKO Žďárské vrchy Václav Hlaváč.

„Dálnice D1 představuje významnou bariéru, která znemožňuje propojení dvou populací rysa ostrovida u nás – šumavské a beskydské. Rysi jsou navíc zvířata s velkými prostorovými nároky, silnice

bez vhodně umístěných nadchodů a podchodů pro ně znamenají vedle pytláctví největší hrozbu. Abychom mohli tyto krásné šelmy u nás obdivovat, měli bychom jim zajistit průchodnou krajinu,“ dodává Miroslav Kutal z Hnutí DUHA.

Tiskovou zprávu ALKA Wildlife a Hnutí DUHA u pravil Jiří Řehounek

MALÝ OPRAVNÍK BIOLOGICKÝCH OMYLŮ

Prasátko Peppa a zajíček Rebecca

Už delší dobu u nás běží v jakoukoli denní dobu britský seriál Prasátko Peppa. Titulní hrdinka zažívá spolu se svými zvířecími kamarády (ovečkou Zuzkou, zebrou Zojou nebo pejskem Danym) všeliká dobrodružství v animované britské krajině. A celé to hemžení komentuje britsky jízlivý vypravěč.

Jenom zajíček (tedy vlastně zaječička) Rebecca nám nějak neseseděla. Mělo nás varovat už to, že má bílou barvu, stejně jako její bratříček Ríša a jejich rodiče. Na zajíce běláky jsem v jejich případě moc nesázel, protože měli bílou barvu i v evidentně letních dílech. Podezření se proměnilo v jistotu po shlédnutí dílu, v němž jeli Pašíkovi na návštěvu k Zajícovým. Roztomilý kopeček osázený záhony s mrkví a provrtaný norami nám dal konečně jistotu, že Zajícovi jsou vlastně Králíkoví.

Ale abych si jenom nestěžoval, Peppa má převážně kladné stránky. Třeba vzdělává celou naši rodinu v počítačových dovednostech i cizích jazycích. Když si onehdy babička nevěděla rady s vyhledáním dalších epizod na Youtube, tříletá Julie zabodla prstík do příkazového řádku a pravila: „Babi, tady napiš: „Peppa pig“!“

Jiří Řehounek

Nejen vánoční dárky s Callou i pro Callu

Už v minulém čísle jsme čtenářům Ďáblíka nabízeli jako originální vánoční dárek [břehulí adopci](#). V naší nabídce však máme i jiné, hmotnější dary, např. [trička s logem Cally](#). Prodáváme i [knížky](#) „Atomový stát“ od Roberta Jungka nebo „A po nás planina“ od Antonína Pelíška. Pokud uvažujete o něčem drobnějším, můžete si u nás koupit třeba [magnetky](#) s motivy rosničky, břehule nebo obnovitelných zdrojů energie. Veškerý výtěžek z prodeje triček i magnetek využijeme v ochraně přírody a životního prostředí.

Pokud byste chtěli něco věnovat Calle, může to být třeba váš čas nebo váš kyberprostor. Úspěch řady našich aktivit závisí na tom, zda se o nich dozví veřejnost. Velice nám pomůže, když o našich aktivitách, které se vám líbí, budete informovat na svém webu, blogu či Facebookovém profilu, případně sdílet události z našeho [profilu na Facebooku](#). Calla používá i několik bannerů, které si můžete umístit na svůj web. Čas od času se podílíme i na aktivitách, do nichž se můžete sami zapojit na internetu, např. petičních akcích nebo elektronickém oslovování veřejných činitelů – i tady potřebujeme vaši pomoc nejen s podepsáním, ale i s propagací.

A chcete-li v adventním čase Callu obdarovat finančně, najdete návod na konci Ďáblíka. Dokonce si můžete vybrat i konkrétní aktivitu, na kterou přispějete, a podle toho zvolit variabilní symbol. Za jakýkoli příspěvek děkujeme a přejeme klidné svátky.

Jiří Řehounek & Edvard Sequens

Tábor vyčerpá celoroční kvótu zamoření prachem

V Táboře už letos míra znečištění ovzduší přesáhla legální hranici. Tábor se stal prvním jihočeským městem, které vstoupilo do „smogové ligy“ měst s vyčerpanou celoroční kvótou počtu dní s překročeným denním limitem pro poléťavý prach. I další místa v regionu ale mají problémy se znečištěním prachem nebo rakovinotvorným benzo-a-pyrenem. Znečištění ovzduší přitom vážně ohrožuje zdraví i životy lidí. Podle zprávy Státního zdravotního ústavu mělo znečištění prachem v České republice za rok 2012 na svědomí zhruba 5500 předčasně zemřelých lidí a 1800 vážně nemocných, kteří museli být hospitalizováni pro akutní srdeční nebo dýchací obtíže.

„Pro znečištění poléťavým prachem (PM₁₀) povoluje zákon i evropská směrnice o ovzduší překročit denní limit (50 µg/m³) maximálně po 35 dnů během kalendářního roku. Monitorovací stanice v Táboře dle údajů ČHMÚ překročila limit 36-krát 3. prosince. Stanice Vodňany překročila zatím limit po 34 dny,“ uvedl MUDr. Miroslav Šuta z Centra pro životní prostředí a zdraví a dodal: „Celoroční průměrná koncentrace prachu v Táboře za poslední 4 roky sice zákonný limit neporušila, ale hodnoty doporučené Světovou zdravotnickou organizací (WHO) pro ochranu lidského zdraví překračovala o 50 až 60 %. Také obyvatelé Českých Budějovic nebo Vodňan v uplynulých letech dýchali vzduch, jehož znečištění výrazně překračovalo hodnoty zdraví nebezpečné.“

Jako poléťavý prach se obvykle označují částice s průměrem menším než 10 µm (PM₁₀). Jemný prach zahrnuje částičky o průměru do 2,5 µm (PM_{2,5}), které jsou schopny pronikat hluboko do dýchacího ústrojí, a proto jsou pro zdraví lidí nebezpečnější. Krátkodobé vdechování prachu zvyšuje počet zánětlivých onemocnění plic, působí negativně na srdečně-cévní systém, vede ke zvýšení počtu hospitalizací a k vyšší úmrtnosti. Dlouhodobé působení prachu zhoršuje plicní funkce u dětí i dospělých, zvyšuje počet chronických obstrukčních onemocnění plic a snižuje délky dožití hlavně v důsledku úmrtí na srdečně-cévní a plicní onemocnění.

„Za nejnebezpečnější je považována frakce jemných prachových částic, které unikají typicky např. z výfuků dieselových automobilů. Tyto jemné prachové částice mají schopnost vnikat až do plicních sklípků. Jsou příčinou zejména vážných srdečně-cévních onemocnění a způsobují i předčasná úmrtí. Koncentrace jemného prachu naměřené v Českých Budějovicích v uplynulých letech překračovaly doporučené hodnoty pro ochranu zdraví o 70 až 100 %,“ uvedl Šuta a dodal „O 30 až 70 % je v Českých Budějovicích překračován zákonný limit pro rakovinotvorný benzo-a-pyren. Jde o polycyklický aromatický uhlovodík, který vzniká při nedokonalém spalování např. v automobilových motorech, v průmyslových procesech nebo v lokálních topeništích.“

Tisková zpráva Centra pro životní prostředí a zdraví

Krůček pro čistější ovzduší s mnoha ale

Evropská komise představila balíček opatření, která by měla lidem pomoci, aby mohli dýchat čistější vzduch. Balíček zahrnuje návrh programu Čisté ovzduší pro Evropu s cíli pro kvalitu ovzduší na období do roku 2030, návrh revidované směrnice o národních emisních stropích a návrh nové směrnice na snížení znečištění ze středních spalovacích zařízení. Tato opatření by měla snížit ekonomické škody

zaviněné znečištěním ovzduší a zejména snížit vážné ohrožení zdraví a životů lidí.

„Vítám, že Komise představila dlouho očekávaný balíček opatření pro čistější ovzduší a považuji ho za krok dobrým směrem, byť už při jeho pročitání vidím také celou řadu jeho nedostatků. Bezpochyby největší zklamání pro mne představuje to, že dlouho odkládaná směrnice o národních emisních stropcích směřuje až k horizontu roku 2030, nikoli k rokům 2020 nebo 2025, jak navrhovala řada odborníků. Pozitivně hodnotím navržení stropu pro metan, který je nejen významným skleníkovým plynem, ale také důležitým faktorem pro vznik letního fotochemického smogu, který ohrožuje zdraví lidí a poškozují zemědělskou produkci i stav lesů,“ uvedl Miroslav Šuta z Centra pro životní prostředí a zdraví.

Špinavý vzduch je v Evropě příčinou několika stovek tisíc předčasných úmrtí ročně a ekonomických škod v řádech desítek miliard euro ročně. Česká republika bohužel patří v rámci Evropské unie mezi země s nejvíce znečištěným ovzduším. Podle zprávy Státního zdravotního ústavu mělo znečištění ovzduší prachem v České republice za rok 2012 na svědomí zhruba 5500 předčasně zemřelých lidí a 1800 vážně nemocných, kteří museli být hospitalizováni pro akutní srdeční nebo dýchací obtíže. „Zavedená opatření by kolem roku 2030 mohla předejít až 58 tisícům předčasných úmrtí ročně a společnosti ušetřit na nákladech souvisejících s poškozením zdraví ušetřit kokem 40 miliard eur ročně,“ uvedl Šuta.

„Nyní bude úkolem Evropského parlamentu a členských států EU vložit do této legislativy energii nutnou k tomu, aby bylo dosaženo nižší úrovně znečištění, která je nezbytná pro ochranu zdraví Evropanů a životního prostředí,“ uvedla Louise Duprez z European Environmental Bureau.

Tisková zpráva Centra pro životní prostředí a zdraví

Systemová podpora obnovitelných zdrojů v Horním Rakousku – proč tam ano a u nás ne?

Letos na podzim je tomu právě deset let, kdy byl do vlády Horního Rakouska vůbec poprvé v historii Rakouska jmenován člen strany Zelených, Rudi Anschober, a to do funkce zemského rady (u nás v ČR by se tato funkce mohla analogicky označit ministrem). Tenkrát to bylo unikum, ale v současné době již v pěti z devíti rakouských spolkových zemí mají „zelenou“ vládní koalici. Do kompetencí Rudiho Anschobera spadá kromě energetiky a energetické politiky také oblast životního prostředí, ochrana spotřebitelů aj. V této funkci pan Anschober vydržel deset let a nyní přichází čas bilancovat, jakých úspěchů bylo dosaženo.

Horní Rakousko již dlouhou řadu let systematicky podporuje zvyšování energetické účinnosti, snižování spotřeby energie a využívání obnovitelných zdrojů energie. Za patnáct let mé spolupráce s Horním Rakouskem stále nedokážu říci, jak je to možné, že zde panuje shoda „napříč politickým spektrem“, že hornorakouská politika nepřemýšlí, zda a proč využívat obnovitelné zdroje, ale jak je využívat v co největším měřítku, aby zvýšili energetickou nezávislost své spolkové země.

Systematická podpora znamená, že je pravidelně zpracovávána energetická koncepce Horního Rakouska, která je průběžně aktualizována a každoročně se důsledně sleduje její plnění. Poslední platná energetická koncepce Horního Rakouska se jmenuje „Energetická budoucnost 2030“ (Energie Zukunft

2030) a má mj. za cíl, aby do roku 2030 byla veškerá (!) spotřeba elektřiny a tepla kryta výrobou z obnovitelných zdrojů.

Jakých výsledků Horní Rakousko za poslední desetiletí dosáhlo? Ačkoliv je zajištěn hospodářský růst (od roku 2005 se zvýšil hospodářský růst Horního Rakouska o více než 21 %), spotřeba energie se nezvyšuje, byla dokonce za stejné období snížena o 0,75%.

Spolková země již řadu let podporuje energetické využívání biomasy a využívání solární termiky, čímž došlo k unikátnímu rozvoji v obou těchto oblastech. Z pevné biomasy se v současné době vyrobí 42,6 PJ energie. Celková energie z biomasy se započtením kapalné a plynné formy biomasy představuje roční produkci 57,4 PJ. Biomasa je tak vedle vodní energie nejdůležitějším zdrojem energie dostupným v Horním Rakousku. Její podíl na celkové hrubé konečné spotřebě energie Horního Rakouska činí 14,9 %. Jedním z opatření na podporu využívání biomasy byl např. plán zdvojnásobit počet instalovaných automatických spalovacích zařízení o menším výkonu, přičemž jako výchozí rok byl stanoven rok 2000. V cílovém roce 2010 byl v provozu více než plánovaný dvojnásobek zařízení.

Co se týká solární termiky, díky její opět systematické a kontinuální podpoře, dosáhlo Horní Rakousko podílu cca 0,9 m² instalované kolektorové plochy na 1 obyvatele, čímž se (i se svými klimatickými podmínkami!) zařadilo k předním solárním regionům v celosvětovém měřítku. Celkově je v Horním Rakousku v současnosti instalováno 1.266.000 m² kolektorové plochy o celkovém výkonu 890 MW_{th}. Ročně se ze solární termiky vyrobí cca. 440 miliónů kWh tepelné energie.

Také oblast využívání vodní energie není opomíjena, od roku 2003 bylo uvedeno do provozu 43 nových malých vodních elektráren a 192 stávajících MVE bylo zrevitalizováno.

V Horním Rakousku byl v minulosti ve velké míře využíván topný olej mj. také pro vytápění domácností. Před deseti lety bylo ještě 157 000 trvale obývaných objektů vytápěno právě topným olejem. Díky zavedeným opatřením podporujícím využívání OZE přešlo celkem více než 30 000 domácností na jiný zdroj vytápění. V současnosti se Horní Rakousko může pochlubit tím, že již 57 % tepla potřebného pro vytápění domácností je získáváno právě z obnovitelných zdrojů energie.

Rozvoj fotovoltaiky je v Horním Rakousku postupný a ne tak překotný a nezvládnutý jako v ČR. Jsou podporovány především menší instalace na střeších (v současnosti například formou dotací, které jsou pro instalace do 5 kW_p). Pro oblast fotovoltaiky byl stanoven cíl dosáhnout 10 000 fotovoltaických systémů na hornorakouských střeších. Tento cíl byl již dosažen, v současnosti má Horní Rakousko za cíl do roku 2020 vyrobit ročně 10 % elektrické energie právě z fotovoltaiky.

Co tomu říkají obyvatelé Horního Rakouska?

Státní energetická koncepce Horního Rakouska není direktiva shora ze strany hornorakouské vlády. Za patnáct let spolupráce s Horním Rakouskem, v rámci přeshraničních projektů, jsem měla možnost hovořit s řadou „obyčejných“ lidí, se zástupci měst a obcí i se zástupci firem. Chovat se ekologicky, např. neznečišťovat sobě i sousedům ovzduší špatným spalováním v kotli, je pro většinu Hornorakušanů samozřejmostí, nebo něčím, čím se mohou pochlubit. Postavit si pasivní dům nebo zrekonstruovat svůj stávající dům na pasivní standard, pořídit si moderní účinný kotel na biomasu apod., tím se lidé, obce i podnikatelé v Horním Rakousku chlubí a předvádějí druhým svá ekologická zařízení a opatření jako když si my koupíme nové auto ☺.

Podle aktuálních průzkumů Institutu pro analýzu trhu a sociální analýzu) považuje 88 % obyvatel

Horního Rakouska „průkopnickou“ roli Horního Rakouska v oblasti energetiky za důležitou nebo velmi důležitou. Argumenty pro to, že hornorakouská vláda postupuje správnou cestou, jsou kromě ekologických také ekonomické: za uplynulých deset let se dovozní náklady na dovoz energie do Horního Rakouska snížily o cca 1 miliardu eur ročně! Veškerá opatření, která země Horního Rakouska přijala v letech 2005 až 2012 znamenají úsporu konečné spotřeby energie 3 136 GWh ročně (údaje z r. 2012). Dále využívání obnovitelných zdrojů energie v Horním Rakousku snižuje emise skleníkových plynů o téměř 7 milionů tun CO₂ ročně.

Jakou roční úsporu energie představují jednotlivá opatření hornorakouské vlády (v MWh):

Opatření týkající se obvodových plášťů budov - rekonstrukce domů	1.785.735
Příprava a distribuce tepla	630.098
Opatření týkající se obvodových plášťů budov - novostavby	336.198
Solární termika a fotovoltaika	309.360
Poradenství a ostatní	74.483
Celková úspora v MWh/rok	3.135.875

Co dodat?

Zemský rada pro energetiku, Rudi Anschober, říká: „A toto všechno je teprve začátek úspěšné cesty směrem k nižší spotřebě energie, nižším nákladům za energie, nižším nákladům na dovoz energií, k většímu počtu pracovních míst a k novým ekonomickým příležitostem.“

Této cestě a těmto cílům se snaží přiblížit řada regionů a zemí nejen v Evropě. Půjde ČR někdy také tímto směrem, nebo bude trvat na svém „čelem vzad, nás nové trendy v úsporách energií a OZE nezajímají“?

Ivana Klobošnicková, Energy Centre České Budějovice

DOPISY ČTENÁŘŮ

Zcela nevánoční adventní requiem za padlé stromy

Koncem listopadu, na svatou Kateřinu, patronku moudrosti, byla pokácena mohutná dlouhověká lípa, stará odhadem 80 až 100 let, v zahradě Hornické ulice č. 14/1609 v Dobré Vodě u Českých Budějovic. Není mi známo, zda byla vysazena jako „strom republiky“ k oslavě vzniku samostatného Československa, nebo zda byla součástí aleje, vedoucí od bývalého hotelu Emaus k Dobrovodskému hřbitovu. Možná jí tam zasadil dávný hospodář, který se staral o okolní louky a potřeboval si odpočinout v jejím stínu.

Její kmen o obvodu cca dva a půl metru byl rovný, bez náklonu nebo známek hniloby či jiného onemocnění, krásná symetrická koruna stromu nejevila ve vegetačním období známky prosychání. Na průřezu „naporcovaných“ částí kmene bylo zjevné, že strom byl zcela zdravý a stabilní,

neohrožoval bezpečnost lidí ani staveb, nestínil dům, který stojí v dostatečné vzdálenosti. Prostě jen majiteli zahrady vadil tím, že stínil část trávníku a „obtěžoval“ padáním listů.

Kdykoliv teď procházím kolem osiřelé zahrady, zatrne ve mně vědomí, že příští rok už nezavoní po celém okolí v době květu, neposkytne potravu včelám a celoročně útočiště ptákům. Vlastníci využili k likvidaci lípy, jejíž dendrologická cena, zohledňující všechny veřejně prospěšné funkce takového stromu, by se blížila třem čtvrtinám milionu, prapodivnou vyhlášku bývalého ministra životního prostředí Chalupy. Tímto kontroverzním dokumentem, jehož zněním se pro jeho nezákonnost bude zabývat ústavní soud, jsou majitelé oplocených zahrad jedinými kompetentními osobami, které mohou rozhodovat o pokácení všech stromů na těchto pozemcích, kromě stromů památných nebo těch, které jsou součástí registrovaných významných krajinných prvků.

Majitelé výše zmíněné zahrady si tedy mohou gratulovat: nebudou muset hrabat listů z trávníku či chodníku na kompost, ostatně možná ho doteď vyhazovali do popelnice a kupovali si drahý zahradní substrát (i to se v naší obci často děje). Nebudou obtěžováni bzukotem včel a zpěvem ptáků, zato tím výrazněji uslyší hluk z projíždějících aut a nadýchnou se jedovatých imisí z jejich motorů, kteréžto škodlivé vlivy až dosud starý strom poctivě zachycoval.

Vzrostlé zeleně v naší vesnici ubývá, ta nově vysazená může začít plnohodnotně plnit biologické, estetické, klimatologické a další funkce těch pokácených až po mnoha letech. Svůj původní charakter příměstské lázeňské obce s dávnou stříbro- a zlatokopeckou historií už ztratila dávno, stala se postupně jakousi sídelní kašou a vlastně jen noclehárnou pro své občany, kteří se jinak profesně i kulturně realizují v nedalekém městě. Zmizel pocit „širšího domova“, k němuž kdysi patřil i dobrý vztah k okolní zeleni.

Podobných případů brutální likvidace stromů v zahradách je teď jistě mnoho, nedávno tak skončil například i krásný starý strom ve Srubci. Zákon o ochraně přírody a krajiny, který páně Chalupova vyhláška ignoruje, považuje existenci stromů na soukromých pozemcích za veřejný zájem, který svým významem převyšuje vlastnická práva. Proto bylo kácení i na zahradách až do nedávna v pravomoci obcí, z nichž ty moudré obce, resp. jejich starostové, zohledňovali argumenty odborníků. Ministr, který se cítil být vládcem nad zákonem, raději odborníky ze svého ministerstva vyházel. Jeho dočasný nástupce Podivínský zatím nic nenapravil. Dál zbytečně po celém Česku padají další hodnotné stromy. Jak se k ochraně přírody postaví nadcházející nová vláda a zda se už nebudeme muset za ministra životního prostředí stydět, je v našem malém, zasmrádlém Absurdistanu „ve hvězdách“.

Jaroslava Brožová

Využijte příležitosti se zamyslet

S nevyhnutelností, jakou se vyznačuje např. smrt nebo volby, znovu po roce přicházejí Vánoce. Předskokana jim dělá Advent, což je doba pokoje a rozjímání, během níž vystresovaní lidé s igelitkami pobíhají po městě, aby na něco nezapomněli. Když zadáte do internetového vyhledávače slovo „Advent“, rozprostře se před vámi dlouhý seznam rad, jak se o Adventu vyvarovat zbláznění za pomoci celé řady relaxačních technik. Jednou z nich je například zadat předvánoční úklid někomu jinému a ušetřený čas využít na to, abyste snědli zdravou zeleninu. Jak se má stresu bránit ten, komu jsme úklid hodili na hlavu, autor neuvádí. Zato přidává, že ani s okny si nemáte dělat starosti: namísto mytí je prý lepší se na ně vykašlat. V období nachlazení a zánětů horních cest dýchacích to nemůže být problém.

Ještě víc než Savem provoněný byt patří k pohodě Adventu explozivní nakupování, tj. činnost, kdy se lidé snaží nakupit co nejvíc věcí, které by pak mohli dát jiným lidem a ti z nich měli radost a pak je odnesli v igelitových pytlích do sklepa k jiným věcem, které se tam nakupily za předchozích stočtyřicet let. Úplně nastejno tedy vyjde, když místo obchodů obejdete v klidu punčové stánky na náměstí; k večeru už budete mít taky pěkně nakoupeno.

Po celou dobu Adventu se všechna média věnují zásadním tématům, jako je cukroví, dekorace bytu, kapři, Václav Klaus, konec světa a jak správně zabalit dárky. Taky nás nabádají, že se máme v adventní době zklidnit a naslouchat vlastnímu nitru, abychom zjistili, co je v nás. Koledy a reklamy na nejlepší věci se střídají s moderátorskými monology na téma „je třeba zanechat nadměrného konzumu a více naslouchat ostatním“. Z toho vyplývá, že předpokladem adventního klidu je zejména dobře vypnuté rádio a televize s obrazovkou do stěny.

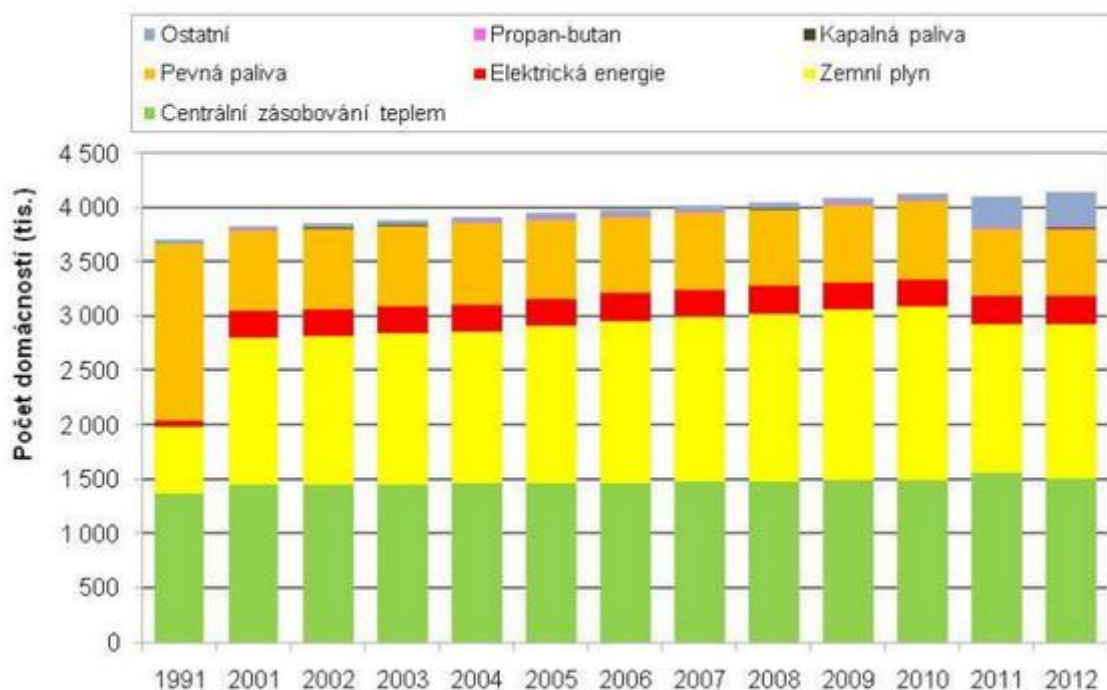
Novodobým vánočním zvykem jsou podnikové večírky, jejichž účelem je tmelení pracovních kolektivů. Fungují skvěle: po půlnoci zjistíte, že kolegyně, které jste považovali za krásy a slepice, jsou vlastně kočky, že kolegové, které jste měli za voly a prasata, jsou vlastně bejci a že pokud je váš šéf někdy pes, tak je to spíš labrador než rotvajler. V pozdních nočních hodinách se všichni vzájemně opájíte štěstím z toho, jak strašně bezva je s takovými lidmi spolupracovat a povídat a jít na panáka a dohromady si skvěle rozumíte – hlavně díky tomu, že tou dobou už nikdo nikomu nerozumí ani slovo. V závěru podnikového večírku drží kolektiv vždy skvěle pohromadě, protože kdyby se někdo pustil, upadne.

Po takové noci máme druhý den dostatek času na to, abychom se s mokrým hadrem na čele a milionem rolniček v mozku zklidnili a nevěřičně naslouchali vlastnímu nitru; nezdá se, že se poté i ukáže, co je v nás. Teprve tehdy možná pochopíme, že „více naslouchat ostatním“ neznamená „chtít po ostatních, aby víc poslouchali, co říkáme my“, ale chvíli mlčet a přemýšlet. Třeba o tom, co říkal ten rozhlasový moderátor: že je někdy lepší nepřehánět to s konzumem.

Jan Flaška, autor ještě nemá nakoupeno

GRAF MĚSÍCE

Převažující způsob vytápění trvale obydlených bytů v ČR [tis. domácností], 1991, 2001–2012

Data vychází ze Sčítání lidu, domů a bytů z let 1991, 2001 a 2011.

Do roku 2011 jsou do bytů vytápěných centrálním zásobováním teplem zahrnuty byty s kotelnou mimo dům a byty s kotelnou v domě s počtem bytů > 20 z důvodu stanovení hranice mezi kategoriemi REZZO 2 a REZZO 3.

Kategorie „Ostatní“ zahrnuje jiný nebo nezjištěný způsob vytápění.

Zdroj: ČHMÚ

Hnutí DUHA ČB a Sdružení Calla

Vás srdečně zvou na besedu z cyklu Zelené čtvrtky

Chemie kolem nás, pomáhá i škodí

s MUDr. Miroslavem Šutou, konzultantem pro zdravotní a ekologická rizika

Jaké chemikálie mohou obsahovat výrobky prodávané v našich obchodech ?

16. ledna 2014 od 18:00 hodin

v galerii Měsíc ve dne, Nová ul. 3, České Budějovice

Více informací:

Hnutí DUHA České Budějovice, Dlouhá 134, Kaplice, tel.: 380 311 459, ceskebudejovice@hnutiduha.cz, <http://www.hnutiduha.cz>

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice, tel.: 384 971 930, calla@calla.cz, <http://www.calla.cz>

Ekoporadna při Šmidingerově knihovně

vás v rámci cyklu ZELENÉ OTAZNÍKY

zve na besedu

Potřebujeme další reaktory v Temelíně?

Ve středu 22. ledna 2014 v restauraci Baobab ve Strakonících.

Jsou nové reaktory v Temelíně skutečně potřeba? Kolik za ně zaplatí český spotřebitel?
Máme jiné možnosti, jak zajistit naše energetické potřeby?

O české energetické budoucnosti bude diskutovat Edvard Sequens z českobudějovického sdružení Calla. [Plakátek ke stažení.](#)

PF 2014

Neztraťte se ani v novém roce!

Zpravodaj *Ďáblík* pro své členy a přátele vydává:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí

Naše adresa: Fráni Šrámka 35, 370 01 České Budějovice

Telefony: 384 971 930, 387 311 381 • **Fax:** 384 971 939

E-mail: calla@calla.cz • **Internet:** <http://www.calla.cz> • Calla je také na [Facebooku](#)

Naše konto: 3202800544 / 0600 GE Money Bank, pob. České Budějovice

IČO: 62536761

Uzávěrka dalšího čísla je do 10. ledna 2014. Články posílejte na edvard.sequens@calla.cz.

Databázi odběratelů spravuje Romana Panská. Nechcete-li dostávat tento zpravodaj, napište nám a my Vás okamžitě vyřadíme z adresáře. Chcete-li se přihlásit k jeho pravidelnému odběru, pište na calla@calla.cz.

Všechna starší čísla občasníku *Ďáblík* najdete na webových stránkách sdružení Calla.

Líbil se Vám Ďáblík? Pomozte nám s jeho šířením!

Pošlete ho svým přátelům s nabídkou na pravidelný odběr do e-mailové schránky.

Můžete nám také přispět na vydávání.

Použijte číslo účtu 3202800544 / 0600 a variabilní symbol: 111.

Děkujeme!